

Kansainvälinen harjoittelu – pelimerkit työelämän käyttöön!

Jaana Mutanen

CIMO on kansainvälistänyt jo yli kaksikymmentä vuotta suomalaisia nuoria työelämää varten. Yksi hyvä väline on ollut opintoihin liittyvä harjoittelu ulkomailla. Työelämässä tarvitaan yhä monipuolisempaa kielitaitoa, mutta myös muita kansainvälisen kokemuksen kasvattamia ominaisuuksia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana harjoittelijoita on lähetetty yhä enemmän muualle kuin englanninkielisille alueille, viime vuosina myös yhä enemmän Euroopan ulkopuolelle. Euroopan ulkopuoliset maat kiinnostavatkin suomalaisia nuoria kovasti. Vuoden 2014 harjoitteluhaussa suosituin kohdemaahan oli Kiina ja toiseksi suosituin – uutuuksena mukaan tullut – Brasilia.

Englanti ei enää yksin riitä

Elinkeinoelämän keskusliiton selvityksen (2014) mukaan suomalaisen työelämän kielitaitotarpeet ovat monipuolistuneet kansainvälistymisen myötä. Englannin kielen taitoa edellytetään jo kaikilla organisaatiotasolla ja kaikissa työtehtävissä. Englannin osaaminen ei kuitenkaan yksin riitä. Työelämässä on kasvava tarve henkilöille, jotka osaavat useampia vieraita kieliä.

Selvityksen mukaan yrityksistä myös miltei kolmannes tarvitsee venäjän kieltä tänä päivänä. Näistä 70 prosenttia uskoo, että venäjää tarvitaan jatkossa yhä enemmän. Aasian ja Etelä-Amerikan merkityksen kasvu maailmantaloudessa lisää kiinan, espanjan ja portugalilaisen kysyntää.

CIMOn harjoitteluohjelmissa tarpeita onkin ennakoitu muokkaamalla maavalikoimaa.

... vai mitä ajattelevat suomalaisnuoret?

Puhuttaessa muusta kun englannin kielen taidosta, monilla harjoitteluun hakevista on taustalla erilaisia aiempia vaihtojaksoja ulkomailla. Vaihtojaksojen aikana he ovat oppineet kohdemaansa kieltä tai vahvistaneet kohdemaan kielitaitoaan. Osa heistä on opiskellut kyseistä kieltä myös jo Suomessa, jopa usean vuoden ajan. Joillakin on lisäksi kansainvälinen kielitaitotodistus taskussaan. Kansainväliseen harjoitteluun CIMOn kautta hakeneista korkeakouluopiskelijoista ja vastavalmistuneista yhä useampi osaa nykyään espanjaa, portugalia, venäjää tai jopa kiinaa.

Kielitaidolla sisään.

Kiinaan helmikuussa 2014 esivalitusta 26 hakijasta seitsemän osasi kiinaa keskitasoisesti

tai paremmin. Hakijoista 13 oli aloittanut kiinan kielen opinnot ja kuusi ei hallinnut lainkaan kiinaa. Brasiliaan esivalituista hakijoista kuusi osasi portugalia hyvin tai erinomaisesti, neljä oli aloittanut portugalin opinnot ja 10 ei osannut lainkaan portugalia. Venäjälle esivalituista hakijoista 17 osasi venäjää hyvin tai erittäin hyvin ja neljä oli aloittanut venäjän kielen opinnot. Espanjankielisiin maihin esivalituilla hakijoilla on lähes kaikilla nykyisin hyvä tai erinomainen espanjan kielen taito.

Mikä motivoi opiskelemaan näitä kieliä?

Veera Moll, Helsingin yliopisto

Harjoittelupaikka: CIFAL Curitiba, Brasilia. Cifal Curitiba on yksi YK:n Unitarin paikallisen kehityksen ohjelman (Local Development Programme) yksiköistä.

Miksi olet opiskellut juuri portugalin kieltä?

"Aloitin portugalin kielen opiskelun vuonna 2006 matkustaessani ensimmäisen kerran Brasiliaan. Ajattelin tuolloin, että paikallisen kielen taitaminen on edellytys kulttuurin tuntemiseksi. Ja näin ajattelen edelleen.

Portugali on yksi maailman puhutuimmista kielistä. Sen taitaminen avaa mahdollisuuksia rakentaa uraa koko portugalinkielisessä maailmassa ja Pohjois-Euroopan ja portugalinkielisen maailman välillä. Ja tämä maailma on laaja ulottuen neljään eri maanosaan.

Olen opintojen ohessa tehnyt toimittajan työtä ja pystynyt hyödyntämään portugalinkielisiä aineistoja ja tekemään haastatteluja paikalliskielellä niin Brasiliassa kuin Portugalissakin. Olen tehnyt Erasmus-vaihdon Lissabonin uudessa yliopistossa, työskennellyt kansalaisjärjestössä Brasilian Amazonilla ja tällä hetkellä olen harjoittelussa Etelä-Brasiliassa Curitibassa."

Anni Lappela, Helsingin yliopisto

Harjoittelupaikka: NGO "Interra", Krasnojarsk, Venäjä

Miksi olet opiskellut juuri venäjän kieltä?

"Kirjoitin ylioppilaskirjoituksissa lyhyen venäjän. Pyrin ja pääsin Helsingin yliopistoon kuitenkin lukemaan kotimaista kirjallisuutta. Kun tuli aika valita sivuaine, pyrin pääsykokeessa lukemaan venäjän kieltä ja kirjallisuutta, koska minulle oli alkanut hahmottua, että haluan opiskella venäjän niin hyvin, että pystyn lukemaan klassikoita alkukielellä (lukion lyhyellä venäjällä sellainen ei vielä käynyt kovin sujuvasti). Päästyäni opiskelemaan venäjää tajusin heti, että tämä on se paikka, jonne yliopistossa kuulun. Vaihdoin pääaineen venäjään.

Ehkä yksinkertaistaen voisi sanoa, että kiinnostukseni osata venäjää alkoi halusta lukea venäläistä klassista kirjallisuutta alkukielellä, mutta on vuosien myötä laajentunut haluksi olla tekemisissä myös nykypäivän Venäjän, sen yhteiskunnan ja kulttuurin kanssa. Nyt, valmistuttuani venäjän kielen ja kirjallisuuden maisteriksi, haluaisin ennen kaikkea kirjoittaa väitöskirjan venäläisestä kirjallisuudesta ja suorittaa siis tohtorin tutkinnon. Olen myös kiinnostunut kulttuurin parissa työskentelystä, kaunokirjallisuuden ja muiden taiteen tekstien kääntämisestä sekä suomalais-venäläisen kulttuuriyhteistyön parissa työskentelystä."

Ville Aho, Jyväskylän yliopisto

Harjoittelupaikka: Suomen suurlähetystö, Lima, Peru

Miksi hakeuduit harjoittelemaan nimenomaan Latinalaiseen Amerikkaan, ja siellä suomalaisorganisaatioon?

"Latinalainen Amerikka on aina kiehtonut minua monella tapaa ja haaveeni olikin jo vuosien ajan ollut asua ja työskennellä täällä. Asuttuani ensin Espanjassa sekä opiskeltuani kieltä ja latinokulttuuria, uskalsin odottaa välttävänä tänne muuttamiseen mahdollisesti liittyvän kulttuurishokin ja kielimuurin.

Pidän harjoittelujakson myötä saamaani kokemusta suuressa arvossa työurani kannalta. Lisäksi kun kyse on matkustamisesta, kielen kehittymisestä ja täysin uudenlaisista haasteista, niin olen erittäin tyytyväinen ja kiitollinen silmiä avartavasta kokemuksesta."

Salla Rausmaa, Helsingin yliopisto

Harjoittelupaikka: San Sebastian, paikallisen Ixo Grupon -yrityksen henkilöstöosasto.

Mitä odotat Erasmus-harjoittelultasi Baskimaassa?

"Odotan kuitenkin myös kielitaidon parantumista, sillä työkieli yrityksessä on espanja. Olen käytännössä pelkästään natiivien kanssa tekemisissä, mikä eroaa huomattavasti esimerkiksi vaihtoajastani Espanjassa. Lisäksi odotan, että opin käyttämään espanjaa aiempaa virallisemmissä tilanteissa sekä saan varmuutta esimerkiksi haastattelutilanteisiin."

Kansainvälinen osaaminen on muutakin kuin kielitaitoa

Kun ajatushautomo Demos Helsinki selvitti 2013 yhdessä CIMOn kanssa, miten työelämässä arvostetaan kansainvälisiä osaajia, yksi keskeinen tulos on laajennettu käsitys kansainvälisestä osaamisesta, johon kuuluvat perinteisten kielitaidon, suvaitsevaisuuden ja kulttuurien välisen kompetenssin lisäksi myös sitkeys, tuottavuus ja uteliaisuus.

"Piilotettu osaaminen -selvityksen mukaan työmarkkinoilla on paljon sellaista osaamista, jota yritykset kaipaavat. Tähän saakka työnantajat eivät ole tienneet, miten tämä osaaminen tunnistetaan. Nyt sille on nimi. Se on kansainvälistä osaamista", tutkija Juha Leppänen Demos Helsingistä kertoo.

"Suomessa on puhuttu paljon kilpailukyvyistä. Onkin tärkeää, että osattaisiin ottaa työelämään tarjolla oleva kansainvälinen osaaminen irti", CIMOn entinen johtaja Pasi Sahlberg tiivistää.

"Kilpailukyvyyn kannalta on keskeistä hyödyntää niitä pelimerkkejä, joita yrityksillä ja kansakunnilla on jo hallussa. Kansainvälistä osaamista on Suomessa todella paljon ja sitä hyödyntävät yritykset menestyvät paremmin myös tulevaisuudessa. Nyt on etsittävä keinot, joilla tämä osaaminen otetaan käyttöön", Demos Helsingin tutkija Maria Ritola sanoo.

Miten CIMOn harjoittelussa olleet sitten ovat pystyneet hyödyntämään opintojensa aikana hankittua osaamista tai mitä he odottavat tulevaisuudeltaan?

"Olen hurjan onnellinen siitä, että olen saanut tilaisuuden tehdä rakastamiani asioita: hoidan tällä hetkellä Venäläisen kirjallisuuden seura ry:n sihteerin tehtävää sekä toimin seuran lehden toimitussihteerinä, eli pääsen kääntämään venäläiseen kirjallisuuteen liittyviä tekstejä ja kirjoittamaan kirjallisuudesta. Myös jatko-opintopaikkaa olen jo

hakenut, ja unelmoin siitä, että väitöskirjastakin joskus vielä tulee totta”, Anni Lappela kertoo.

”Brasilian kasvavasta taloudesta ollaan kiinnostuneita myös Pohjois-Euroopassa, ja toivon pystyväni löytämään paikkani tulevista yhteistyöprojekteista. Tämä ei tarkoita ainoastaan kaupan edistämistä, vaan myös molemminpuolista oppimista ja kehittymistä, sekä esimerkiksi yritysvastuun edistämistä”, Veera Moll tiivistää.

CIMOn kautta Kiinassa harjoittelussa ollut Tuomas Poukkula Turun yliopistosta: ”Uskoakseni suomalaiset yritykset ovat hyvin kiinnostuneita lisäämään Kiina-tietouttaan. Itselleni kielitaito on tuonut sekä Kiina-aiheisen gradun toimeksiannon eräässä suomalaisessa suuryrityksessä että sivutoimisen palkkatyön eräässä suomalaisessa konsultointiyrityksessä.”

Monikielisiä, monissa kulttuurisopissa keitettyjä kansainvälisiä osaajia löytyy, vaikkapa nykyisten ja entisten CIMO-harjoittelijoiden joukosta. Työnantajat: tarttukaa heihin!

Yhteistyötä Brasilian Curitibaassa: Rafaela Rolim ja Jaana Mutanen.

Kirjoittaja toimii vastaavana asiantuntijana CIMOssa. Artikkelin kirjoittajaa voi seurata Twitterissä @jamu_cimo jaana.mutanen@cimo.fi

Kv. harjoittelun asiantuntijaverkosto TraiNet kokoontui Haaga-Heliassa 25.11.2014. Teemana "TraiNet-verkosto puhuu nyt kielillä – Harjoittelu ulkomailla antaa kilpailuedun". Tapaamisen antia löytyy täältä <http://trainet.wikispaces.com/TraiNet+xHelsinki+2014>

Lisää artikkeleita artikkelin kirjoittajalta aihepiiriin liittyen http://www.cimo.fi/mika_on_cimo/asiantuntijat_kirjoittavat

"Piilotettu osaaminen" -raportti. http://www.cimo.fi/palvelut/julkaisut/selvitykset/piilotettu_osaaminen

Elinkeinoelämän keskusliiton kielitaitoselvitys. <http://ek.fi/wp-content/uploads/Henko-2014.pdf>